

HE 15/2004 vp

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi ulkomaalaisrekisteristä annetun lain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan tehtäviksi ulkomaalaisrekisteristä annettuun lakiin ulkomaalaislain kokonaisuudistuksen edellyttämät muutokset sekä eräitä muita tarpeellisia muutoksia.

Ulkomaalaisrekisterin käyttöä ja asioiden käsittelyä kehitetään niin, että yhä useampi viranomainen merkitsee tuottamansa tiedot

ulkomaalaisrekisteriin itse. Rekisteri on näin paremmin ajan tasalla, ja asioita voidaan sujuvammin käsitellä entistä enemmän ulkomaalaisrekisterin toimintaympäristössä.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä toukokuuta 2004 samaan aikaan kuin uusi ulkomaalaislaki.

SISÄLLYSLUETTELO

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ	1
SISÄLLYSLUETTELO	2
YLEISPERUSTELUT.....	3
1. Nykytila.....	3
2. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset.....	3
3. Esityksen vaikutukset	4
4. Asian valmistelu	4
5. Riippuvuus muista esityksistä.....	4
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT.....	5
1. Lakiehdotusten perustelut	5
1 luku. Yleiset säännökset	5
2 luku Ulkomaalaisrekisterin tietosisältö ja tietolähteet	7
3 luku Ulkomaalaisrekisterin tietojen luovutus ja salassapito	9
2. Voimaantulo	10
3. Sääntämisyjärjestys	10
LAKIEHDOTUS.....	12
ulkomaalaisrekisteristä annetun lain muuttamisesta.....	12
LIITE	16
RINNAKKAISTEKSTI.....	16
ulkomaalaisrekisteristä annetun lain muuttamisesta.....	16

YLEISPERUSTELUT

1. Nykytila

Ulkomaalaisrekisteristä annetun lain (1270/1997) mukaan ulkomaalaisrekisteriä pidetään ulkomaalaisten maahantuloa, maassa oleskelua ja työntekoa koskevien asioiden päätöksentekoa sekä maahantulon ja maastalähdön valvontaa varten ja valtion turvallisuuden takaamiseksi. Ulkomaalaisrekisteriin voidaan tallentaa tiedot hakemuksesta, asian käsittelystä, ratkaisusta ja perusteista sekä tiedot työnantajasta ja työsuhteen ehtoista siltä osin kuin se on tarpeen. Ulkomaalaisrekisteriä käyttävät Ulkomaalaisvirasto, ulkoasiainministeriö, poliisi, rajavartiolaitos, tullilaitos ja työvoimaviranomainen. Rekisterinpitäjillä on oikeus käyttää rekisteriin tallettuvia tietoja laissa yksilöityjä ulkomaalaishallinnon asioita hoitaessaan.

Rekisteristä voidaan luovuttaa tietoja laissa yksilöityjä tarkoituksia varten muun muassa puolustusministeriölle, esitutkintaviranomaisille, turvapaikanhakijoiden vastaanoton järjestämisestä vastaavalle ministeriölle, Väestörekisterikeskukselle ja maistraateille, Eläketurvakeskukselle, Kansaneläkelaitokselle, vankeinhoitoviranomaiselle sekä avioliiton esteiden tutkinnasta vastaavalle ministeriölle. Tietoja voidaan luovuttaa myös konekielisesä muodossa tai teknisen käyttöyhteyden avulla.

2. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

Hallituksen esityksessä ulkomaalaislaiksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 28/2003 vp), jäljempänä *ulkomaalaislakiehdotus*, edellytetään, että ulkomaalaisrekisteristä annettuun lakiin tehdään ulkomaalaislain kokonaisuudistuksen edellyttämät muutokset siten, että ne voivat tulla voimaan samaan aikaan kuin uusi ulkomaalaislaki. Ulkomaalaislaki on ehdotettu tulemaan voimaan 1 päivänä toukokuuta 2004.

Ulkomaalaislakiehdotuksen mukaan työntekijän oleskelulupajärjestelmän keskeinen toimintaympäristö olisi ulkomaalaisrekisteri,

jota kehitettäisiin siten, että se mahdollistaisi viivytyksettömän ja joustavan päätöksenteon sekä nopean tiedonkulun eri viranomaisten välillä. Työntekijän oleskelulupahakemukset, jotka sisältäisivät tiedot työnteon keskeisistä ehtoista, sekä oleskelulupapäätökset kirjattaisiin suoraan ulkomaalaisrekisteriin. Jokainen työntekijän oleskelulupajärjestelmään osallinen viranomaisen saisi heti tarvitsemansa tiedot ulkomaalaisrekisteristä. Pyrkimyksenä olisi, että paperimuotoisia hakemuksia, lausuntoja ja päätöksiä ei käytettäisi lainkaan. Eri viranomaiset voisivat samanaikaisesti osallistua asian käsittelyyn, mikä nopeuttaisi käsittelyä. Myös työsuojeluviranomainen saisi valvontansa kannalta tarpeelliset tiedot ulkomaalaisrekisteristä.

Ulkomaalaislakiehdotuksen mukaan työvoimatoimisto ratkaisisi työntekijän oleskeluluvan myöntämisen työvoimapolitiiset edellytykset. Työvoimatoimisto merkitsisi tämän tekemänsä osaratkaisun ulkomaalaisrekisteriin.

Työvoima- ja elinkeinokeskus varmistaisi ulkomaalaislakiehdotuksen mukaan elinkeinonharjoittajan oleskelulupaa myönnettäessä sen, että elinkeinotoiminnalla on kannattavan toiminnan edellytykset. Työvoima- ja elinkeinokeskus merkitsisi tämän tekemänsä osaratkaisun ulkomaalaisrekisteriin. Työvoima- ja elinkeinokeskus ehdotetaan lisättäväksi rekisterinpitäjäksi.

Työntekijän oleskelulupaa koskevan hakemuksen voi jättää Suomen edustustoon, työvoimatoimistoon tai kihlakunnan poliisilaitokselle. Elinkeinonharjoittajan oleskelulupaa koskevan hakemuksen voi jättää Suomen edustustoon tai kihlakunnan poliisilaitokselle. Tarkoituksena on, että tiedonsiirto eri viranomaisten välillä tapahtuu rekisterin sisällä.

Ulkomaalaislain kokonaisuudistus edellyttää, että vähemmistövaltuutettu saisi oikeuden saada tehtäviensä hoitamiseksi tarvittavia tietoja ulkomaalaisrekisteristä. Tämä mahdollisuus täydentäisi viranomaisten tiedottamisvelvoitetta. Ulkomaalaislakiehdotuksen mukaan valtuutetun kuulemismenettelystä

nykyisessä laajuudessaan luovuttaisiin. Pääsy ulkomaalaisrekisteriin mahdollistaisi myös valtuutetun oma-aloitteisten toimenpiteiden kohdentamisen. Vähemmistövaltuutettu voisi antaa lausuntonsa ulkomaalaisrekisterin kautta. Vähemmistövaltuutettu ehdotetaan lisätäväksi rekisterinpitäjäksi.

Inkerinsuomalaisten maahanmuuttoa koskevaa ulkomaalaislain (378/1991) 18 a §:ää muutettiin 1 päivänä lokakuuta 2003 voimaan tulleella lailla (218/2003). Lakiin lisättiin maahantulon edellytykseksi vaatimus suomen tai ruotsin kielen taidosta. Vastaavaa säännöstä ehdotetaan myös uuteen ulkomaalaislakiin. Oleskelulupaa hakevalta edellytetään pääsääntöisesti hyväksyttävää suoritusta suomen tai ruotsin kielen kokeessa, jonka taso vastaa Euroopan neuvoston yhteisen eurooppalaisen viitekehysten mukaista A2 – tasoa. Oleskeluluvan hakija saa kielitutkinnon suorittamisesta todistuksen. Kielitutkinnon suorittamisesta tehtäisiin merkintä ulkomaalaisrekisteriin. Ulkomaalaisrekisteristä annettua lakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että perustettaisiin kielitutkinto-osarekisteri, johon merkittäisiin oleskeluluvan hakijoiden suorittamat kielitutkinnot ja kielitutkintoon osallistumiset. Ulkomaalaisvirasto vastaisi rekisterin ylläpidosta. Työministeriö rekisterinpitäjänä vastaisi merkintöjen tekemisestä.

Lakiin ehdotetaan lisättäviksi myös joitain uusia tietolähteitä, joista rekisterinpitäjällä olisi oikeus saada ulkomaalaisrekisteriä varten tietoja. Tietojen tulisi olla rekisterinpitäjälle laissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi välttämättömiä. Erinäisiä tietoja olisi oikeus saada sosiaaliviranomaiselta, terveydenhuoltoviranomaiselta, kansallisesta Schengen-tietojärjestelmästä ja veroviranomaiselta.

3. Esityksen vaikutukset

Ulkomaalaislain kokonaisuudistukseen liittyen Ulkomaalaisvirastolle on valtion vuoden 2003 toisessa lisätalousarviossa myönnetty ulkomaalaisrekisterin ja sähköisen asioinnin kehittämiseen 1,2 miljoonaa euroa.

Lisääntyvä sähköinen asiointi ja ulkomaalaisrekisterin käyttö tekee ulkomaalaisasioiden hoitamisesta entistä joustavampaa ja su-

juvampaa. Tämä koituu ulkomaalaishallinnon asiakkaiden eduksi muun muassa lyhyempinä hakemusten käsittelyaikoina.

Esitys ei sisällä uusia valtionalouteen liittyviä taloudellisia vaikutuksia. On tarkoitus, että ulkomaalaisrekisteriin luotavien uusien käyttöyhteyksien kustannukset hoitaa kukin viranomainen itse.

4. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu sisäasiainministeriössä yhteistyössä oikeusministeriön, ulkoasiainministeriön, työministeriön, kauppa- ja teollisuusministeriön sekä sosiaali- ja terveysministeriön kanssa. Esityksestä on pyydetty lausunnot ulkoasiainministeriöltä, oikeusministeriöltä, valtiovarainministeriöltä, opetusministeriöltä, liikenne- ja viestintäministeriöltä, kauppa- ja teollisuusministeriöltä, sosiaali- ja terveysministeriöltä, työministeriöltä, keskusrikospoliisilta, Oikeusrekisterikeskuksesta, Rikosseuraamusvirastolta, tietosuojavaltuutetulta, Tilastokeskuksesta, Tullihallitukselta, Ulkomaalaisvirastolta, Verohallitukselta, Väestörekisterikeskuksesta, vähemmistövaltuutetulta, maistraateilta, työvoima- ja elinkeinokeskuksilta, Hämeen, Turun ja Porin sekä Uudenmaan työsuojelupiireiltä, työmarkkinajärjestöjen keskusjärjestöiltä, Suomen kuntaliitolta ja Pakolaisneuvontary:ltä.

5. Riippuvuus muista esityksistä

Ulkomaalaislakiehdotus on annettu eduskunnalle 13 päivänä kesäkuuta 2003. Ehdotuksessa todetaan, että on myös valmisteltava ulkomaalaisrekisteriä koskevan lain muutos, jonka tulisi tulla voimaan samaan aikaan kuin ehdotetun ulkomaalaislain. Ulkomaalaislain tehokas soveltaminen edellyttää, että lainsäädännölliset puitteet ulkomaalaisrekisterin käytölle ulkomaalaislain voimaan tullessa ovat kunnossa. Tämän esityksen muutokset liittyvät merkittävältä osin ulkomaalaislain muutokseen ja sanamuodot on kirjoitettu ulkomaalaislakiehdotuksen mukaisesti. Lakien tulisi tulla voimaan samanaikaisesti.

Eduskunnalle on 21 päivänä marraskuuta 2003 annettu hallituksen esitys ulkomaalaislaiksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi anne-

tun hallituksen esityksen (HE 28/2003 vp) täydentämisestä (HE 151/2003 vp). Esityksen yhtenä tavoitteena on tehostaa ulkomaalaisten työntekijöiden työsuhteiden ja työnte-ko-oikeutta koskevien ehtojen valvontaa myös työsuojeluviranomaisten avulla. Esitykseen sisältyvät lait ovat tarkoitettut tulemaan voimaan samanaikaisesti uuden ulkomaalaislain kanssa.

Esitys liittyy myös hallituksen esitykseen laiksi Tšekin, Viron, Latvian, Liettuan, Unkarin, Puolan, Slovenian ja Slovakian kansa-

laisten ansiotyön edellytyksistä (HE 172/2003 vp). Esityksessä ehdotetaan annettaviksi Euroopan unionin nykyisten jäsenvaltioiden sekä Tšekin, Viron, Kyproksen, Latvian, Liettuan, Unkarin, Maltaan, Puolan, Slovenian ja Slovakian välillä tehdyn, viimeksi mainittujen valtioiden liittymisestä Euroopan unioniin laaditun sopimuksen nojalla työntekijöiden vapaata liikkuvuutta siirtymäaikana rajoittavat säännökset. Säännökset ehdotetaan otettaviksi erilliseen määräaikaan laikiin.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotusten perustelut

1 luku. Yleiset säännökset

2 §. *Rekisterin pito ja käyttötarkoitus.* Pykälä sisältää säännökset ulkomaalaisrekisterin pitämisestä ja käyttötarkoituksesta. Pykälän 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että sanamuoto vastaisi ulkomaalaislakiehdotuksen soveltamisalaa koskevan 2 §:n sanamuotoa. Sanamuotoa täsmennettäisiin myös siten, että pykälässä mainittu valvonta kohdistuisi maahantulon ja maastalähdon lisäksi oleskeluun ja työnte-koon. Soveltamisala kattaa luonnollisesti myös elinkeinonharjoittamisen perusteella tapahtuvan oleskelun.

Pykälän 3 momenttia täsmennettäisiin siten, että sanamuoto vastaisi paremmin 1 päivänä kesäkuuta 2003 voimaan tulleen kansalaisuuslain (359/2003) säännöksiä. Kansalaisuuslain 3 §:n 1 momentin mukaan Ulkomaalaisviraston tehtäviin kuuluu päättää Suomen kansalaisuuden saamisesta, säilyttämisestä ja menettämisestä sekä kansalaisuusaseman määrittämisestä.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 4 momentti, jossa säädetään selvyuden vuoksi ulkomaalaisrekisterin käytöstä tilastointitarkoituksia varten. Tilastoja laadittaessa on otettava huomioon henkilötietolain (523/1999) säännökset henkilötietojen käsittelystä. Henkilötietolain 15 §:ssä säädetään henkilötietojen käsittelystä tilastointia varten.

Ulkomaalaisrekisteri muodostaa keskeisen ulkomaalaisia koskevan tilastotietokannan.

3 §. *Rekisterinpitäjät.* Pykälässä määritellään ulkomaalaisrekisterin rekisterinpitäjät. Pykälän 1 momenttiin lisättäisiin maininta uudesta osarekisteristä, joka perustettaisiin inkerinsuomalaisilta edellytettävän kielitut-kinnon suorittamisen tai kielitutkintoon osallistumisen toteamista varten. Ulkomaalaisvirasto vastaisi osarekisterin ylläpidosta. Työministeriö, joka vastaa paluumuuttajien kielitetauksen järjestämisestä, vastaisi merkintöjen tekemisestä rekisteriin.

Pykälän 3 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi uusiksi rekisterinpitäjiksi työministeriö, työvoima- ja elinkeinokeskus, työvoimatoimisto, vankeinhoitoviranomainen ja vähemmistövaltuutettu. Pykälästä poistetaan maininta työvoimaviranomaisesta. Työvoimatoimisto sekä työvoima- ja elinkeinokeskus ovat momentissa yksilöityjä työvoimaviranomaisia. Kaikki ne tahot, jotka merkitsevät ulkomaalaisrekisterin osarekistereihin tietoja, on tässä pykälässä määritelty rekisterinpitäjiksi. Jos viranomainen tarvitsee tehtäviensä hoitamiseksi vain oikeuden katsella rekisteriä, se voidaan antaa yksilöityyn tarkoitukseen lain 10 §:n mukaisesti.

Työministeriö vastaisi merkintöjen tekemisestä kielitutkinto-osarekisteriin inkerinsuomalaisen suorittamasta kielitutkinnosta ja myös osallistumisesta kielitutkintotilaisuuteen. Merkinnän osarekisteriin voisi tehdä työministeriön lukuun kielitutkinnon vas-

taanottava taho. Jos toimeksianto annetaan työministeriön ulkopuolelle, on tehtävä riittävän tarkka toimeksiantosopimus, jossa selvitetään muun muassa tietosuojaan liittyvät vaatimukset.

Ulkomaalaislakiehdotuksen 72 §:n 3 momentissa ehdotetaan säädettäväksi, että elinkeinonharjoittajan oleskeluluvan myöntäminen perustuu harkintaan, jossa tulee varmistaa, että elinkeinotoiminnalla on kannattavan toiminnan edellytykset. Ulkomaalaislakiehdotuksen 76 §:ssä on säännös elinkeinonharjoittajan oleskeluluvan myöntämisen edellytyksistä ja 84 §:ssä toimivallasta elinkeinonharjoittajan oleskeluluvan myöntämiselle. Ehdotetun 84 §:n 1 momentin mukaan työvoima- ja elinkeinokeskus harkitsee, onko elinkeinotoiminta kannattavaa ja ratkaisee tältä osin. täytyvätkö elinkeinonharjoittajan oleskeluluvan myöntämisen edellytykset. Ulkomaalaisvirasto tai paikallispoliisi puolestaan myöntää työvoima- ja elinkeinokeskuksen myönteisen ratkaisun jälkeen oleskeluluvan, jollei luvan myöntämiselle ole yleiseen järjestykseen ja turvallisuuteen, kansanterveyteen tai Suomen kansainvälisiin suhteisiin liittyviä esteitä.

Työvoimatoimisto merkitsisi työntekijän oleskelulupaa koskevan ratkaisunsa suoraan hakemusasioiden osarekisteriin. Työvoima- ja elinkeinokeskus merkitsisi vastaavasti elinkeinonharjoittajan oleskelulupaan liittyvän ratkaisunsa suoraan hakemusasioiden osarekisteriin. Nämä toimet mahdollistaisivat viivytyksettömän ja joustavan päätöksenteon sekä nopean tiedonkulun eri viranomaisien välillä.

Ulkomaalaisrekisteristä annetun lain 6 §:n 1 momentin 1 kohdassa säädetään tietojen tallentamisesta ulkomaalaisrekisteriin henkilöistä, jotka on Suomessa otettu vankilaan tai vapautettu vankilasta taikka siirretty suorittamaan rangaistusta vieraasta valtiosta Suomeen tai Suomesta vieraaseen valtioon, sekä toimenpidettä ja sen ajankohtaa koskevan tiedon tallentamisesta. Tietoja tarvitaan oleskeluluvan myöntämistä tai maasta poistamista harkittaessa. Rangaistuksen täytäntöönpanon siirtäminen Suomeen tai Suomesta voi merkitä oleskelulupavelvollisuuden alkamista tai päättymistä. Voimassa olevan 8 §:n 1 momentin 4 kohdan nojalla rekisterinpitäjillä

on oikeus saada vankeinhoitoviranomaiselta 6 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetut tiedot. Ulkomaalaisasetuksen (142/1994) 29 §:n 5 momentissa säädetään vankeinhoitoviranomaisen velvollisuudesta ilmoittaa Ulkomaalaisvirastolle ulkomaalaisrekisteristä annetun lain 6 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuista seikoista.

Ehdotuksen mukaan vankeinhoitoviranomainen rekisterinpitäjänä voisi itse tehdä ulkomaalaisrekisteriin merkinnän ulkomaalaisen vankilaan ottamisesta, vankilasta vapauttamisesta tai siirtämisestä kärsimään rangaistusta toisessa valtiossa tai siirtämisestä vieraasta valtiosta Suomeen. Tällöin tieto voitaisiin saada nykyistä nopeammin ajan tasalle. Tällä hetkellä käytäntö on, että vankilat toimittavat ulkomaalaisasetuksessa säädetyt ulkomaalaista vankia koskevat tiedot Ulkomaalaisvirastolle kirjallisesti postin välityksellä. Nykyiseen käytäntöön nähden tietojen siirtäminen suoraan ulkomaalaisrekisteriin merkitsisi vankiloiden tietojenantovelvollisuuden täyttämisen yksinkertaistamista ja tiedon siirtymisen nopeutumista. Jos kirjallista ilmoitusta ei enää toimitettaisi Ulkomaalaisvirastolle, viraston tulisi sopivin tietoteknisin menetelmin hoitaa vankiloiden tallentamien tietojen säännöllinen raportointi, jotta asioita voitaisiin seurata.

Vähemmistövaltuutetun kuulemista yksittäisissä ulkomaalaislain mukaisissa asioissa ehdotetaan supistettavaksi nykyisestä. Ulkomaalaislakiehdotuksen 209 §:ssä ehdotetaan säädettäväksi vähemmistövaltuutetun kuulemisesta. Vähemmistövaltuutetun kuuleminen lausuntomenettelyä käyttäen säilytettäisiin, mutta siitä tehtäisiin nykyistä tehokkaampi ja joustavampi säätämällä, että vähemmistövaltuutetulla olisi oikeus pyynnöstään tulla kuulluksi yksittäisessä asiassa, joka koskee turvapaikanhakijaa tai ulkomaalaisen maasta karkottamista. Pääsy ulkomaalaisrekisteriin helpottaisi valtuutetun tehtävien hoitoa.

Vähemmistövaltuutettu voisi antaa lausuntonsa merkitsemällä sen suoraan ulkomaalaisrekisteriin, mikä omalta osaltaan voisi nopeuttaa muun muassa turvapaikkamenettelyä. Sen vuoksi vähemmistövaltuutettu ehdotetaan lisättäväksi rekisterinpitäjäksi.

2 luku. **Ulkomaalaisrekisterin tietosäilytys ja tietolähteet**

5 §. *Rekisterin henkilöllinen ulottuvuus.* Pykälässä säädetään perusteista, joiden nojalla henkilöä koskevat tiedot rekisteröidään ulkomaalaisrekisteriin. Pykälän 1 momentin kohtien sisältöä ja järjestystä muutettaisiin ja samalla kohtien määrää lisättäisiin kahdella.

Momentin 1 kohdassa puhuttaisiin vain viisumista. Rekisterin henkilöllisestä ulottuvuudesta oleskelulupiin säädettäisiin 2 kohdassa. Momentista poistettaisiin maininta työluvasta, sillä työlupajärjestelmää muutettaisiin ulkomaalaislakiehdotuksen mukaan siten, että työluvan käsitteestä kokonaan luovutaan. Erillisen oleskelu- ja työluvan sijasta ulkomaalaiselle myönnetään työntekijän oleskelulupa. Ilmaus ”oleskelulupa” kattaa myös ulkomaalaisrekisteristä annetussa laissa kaikki oleskeluluvan muodot. Työntekijän oleskelulupa on yhdenlaatuinen oleskelulupa.

Työntekijän oleskelulupaa koskevan hakemuksen voisi ulkomaalaislakiehdotuksen 82 §:n mukaan panna vireille ulkomaalaisen puolesta myös työnantaja. Ulkomaalainen on tällöin hakenut oleskelulupaa ulkomaalaisrekisteristä annetun lain 5 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettussa merkityksessä, ja kysymyksessä on ulkomaalaisrekisteriin merkittävä tieto.

Momentin 2 kohtaan ehdotetaan lisättäväksi maininta, jolla rekisterin henkilöllinen ulottuvuus laajennettaisiin koskemaan inkerinsuomalaisia, jotka ovat suorittaneet ulkomaalaislakiehdotuksen 48 §:n mukaisen kielitutkinnon tai osallistuneet kielitutkintoon. Mainitun pykälän mukaan oleskelulupa voidaan poikkeuksellisesti myöntää ilman osallistumista kielitutkintoon, jos osallistumista on pidettävä hakijan olosuhteet huomioon ottaen kohtuuttomana. Tätä seikkaa ei ole tarkoitettu merkitä kielitutkinto-osarekisteriin, koska harkinta kuuluu lupaviranomaiselle oleskeluluvan myöntämisestä koskevan päätöksenteon yhteydessä.

Momentin 3 kohdaksi ehdotetaan lisättäväksi oleskeluoikeuden rekisteröinti. Ulkomaalaislakiehdotuksen 10 luvussa säädettäisiin Euroopan unionin kansalaisen ja häneen rinnastettavan oleskelusta. Pohjoismaan kansalaisen on rekisteröitävä oleskelunsa ehdo-

tuksen 157 §:n 3 momentin perusteella ja unionin kansalaisen ehdotuksen 159 §:n perusteella. Koska kysymys ei ole oleskeluluvasta, säännöstä rekisterin henkilöllisestä ulottuvuudesta on täsmennettävä.

Momentin 4 kohdaksi otettaisiin voimassa olevan momentin 3 kohta. Sen sanamuotoa ehdotetaan kuitenkin muutettavaksi vastaamaan ulkomaalaislakiehdotuksessa käytettyjä ilmauksia. Ulkomaalaislakiehdotuksessa hakemukset kansainvälisen suojelun saamiseksi kattavat niin turvapaikkahakemukset kuin muut hakemukset, joissa perusteena on tarve saada kansainvälistä suojelua. Ulkomaalaislakiehdotuksen 93 §:n perusteella valtioneuvosto voi päättää ulkomaalaisten ottamisesta Suomeen erityisellä humanitaarisella perusteella tai kansainvälisten velvoitteiden täyttämiseksi. Momentin 3 kohtaa ehdotetaan tälläkin osin täsmennettäväksi.

Momentin 5 kohdan säännös vastaisi voimassa olevan 2 kohdan säännöstä. Kohtaa ehdotetaan kuitenkin täsmennettäväksi siten, että kun puhutaan yksisuuntaisen matkustusasiakirjan myöntämisestä karkottamisen toimeenpanoa varten, käytettäisiinkin karkottamisen sijasta ilmausta ”maasta poistaminen”. Tällaisia yksisuuntaisia matkustusasiakirjoja on mahdollista antaa myös, kun maastapoistamisen menettelyä käytetään käännyttämistä.

Pykälän 2 momentin viimeistä lausetta ehdotetaan muutettavaksi vastaamaan paremmin uudistetun kansalaisuuslain sanamuotoja. Kansalaisuusaseman määrittämisestä säädetään kansalaisuuslain 36 §:ssä.

6 §. *Arkaluonteisten henkilötietojen tallettaminen.* Pykälässä säädetään niistä tapauksista, jolloin tietojen laadun perusteella ulkomaalaisrekisterin osarekistereihin tietoja tallennettaessa saadaan poiketa henkilötietojen suojaa koskevan lainsäädännön mukaisesta arkaluonteisten tietojen rekisteröintiä kiellosta. Pykälän 1 momentin 3 kohta ehdotetaan muutettavaksi vastaamaan ulkomaalaislakiehdotusta. Nykyinen sanamuoto vastaa ulkomaalaislain maasta karkottamisen perusteita koskevan 40 §:n 1 momentin 5 kohdan sanamuotoa. Ehdotettu sanamuoto vastaisi ulkomaalaislakiehdotuksen 149 §:n 1 momentin 4 kohdan sanamuotoa.

7 §. *Talletettavat tiedot.* Pykälässä säädetään, mitä tietoja ulkomaalaisrekisteriin talle-

tetaan. Pykälän *1 momenttiin* ehdotetaan lisättäviksi tallettaviksi tiedoiksi DNA-lausunto sekä tieto ulkomaalaislakiehdotuksen 96 §:n mukaisesta kortista, joka voidaan myöntää kansainvälistä suojelua tai tilapäistä suojelua hakevalle taikka kiintiöpakolaisena Suomeen tulevalle ulkomaalaiselle.

Ulkomaalaislain mukaan perheside voidaan tietyin edellytyksin selvittää DNA-tutkimuksen avulla. Tutkimusta koskevat säännökset ovat ulkomaalaislakiehdotuksen 65 ja 66 §:ssä. Kansanterveyslaitos tai Helsingin yliopiston oikeuslääketieteen laitos antaa Ulkomaalaisvirastolle lausunnon DNA-tutkimuksen tuloksesta. Tieto DNA-testin lausunnosta merkittäisiin ulkomaarekisteriin. Tietoja DNA-tunnisteesta sen sijaan ei rekisteröidä.

Ulkomaalaislakiehdotuksen 96 §:ssä on säännökset kansainvälistä suojelua tai tilapäistä suojelua hakevalle taikka kiintiöpakolaisena Suomeen tulleelle ulkomaalaiselle annettavasta kortista, jonka avulla ulkomaalaisen kanssa asioivat viranomaiset voivat varmistua siitä, että kyseessä on koko ajan sama henkilö.

Pykälän *2 momentin 1 kohtaan* ehdotetaan lisättäviksi tiedot maahantulon ja maastalähdon ajasta. Nämä ovat olennaisia tietoja ulkomaalaisten valvonnan kannalta. Kohdan sanamuotoa täsmennettäisiin lisäksi siten, että työsuhteen ehtojen sijasta viitattaisiin ulkomaalaislain 73 §:n 1 momenttiin. Momentissa luettelaa tiedot, jotka työnantajan on liitettävä työntekijän oleskelulupahakemukseen.

Momentin *2 kohtaan* ehdotetaan lisättäviksi tiedot asian raukeamisesta ja muutoksenhausta. Asia raukeaa ilman viranomaisen ratkaisua. Esimerkiksi ulkomaalaislakiehdotuksen 59 §:ssä on säännökset oleskeluluvan raukeamisesta. Ehdotuksen perustelujen mukaan raukeamisesta ei tehtäisi varsinaista hallintopäätöstä, vaan sen toteamiseksi riittäisi merkinnän tekeminen ulkomaalaisrekisteriin. Muutoksenhaun merkitseminen rekisteriin antaisi viranomaisille tiedon asian vireilletulosta tuomioistuimessa.

8 §. *Ulkopuoliset tietolähteet.* Pykälässä säädetään rekisterinpitäjien oikeudesta saada ulkomaalaisasioiden käsittelyssä ja ulkomaalaisrekisterin pitämisessä tarpeellisia tietoja

niiltä viranomaisilta, joiden pitämiä rekistereitä koskevissa säännöksissä ei ole säädetty tietojen luovuttamisvelvollisuutta.

Pykälän *1 momentin* johdantokappaletta ehdotetaan muutettavaksi siten, että siinä korostetaan rekisterinpitäjän tiedonsaantioikeuden koskevan vain sille laissa säädetyn tehtävän suorittamiseksi välttämättömiä tietoja.

Pykälän *1 momentin 6 kohtaan* ehdotetaan lisättäväksi kunnan sosiaaliviranomainen Kansaneläkelaitoksen ohella tahoksi, jolta on oikeus saada ulkomaalaisen sosiaaliturvaan liittyvässä päätöksenteossa ja valvonnassa saatuja tietoja. Oikeus koskee tietoja, joilla saattaa olla merkitystä henkilön ulkomaalaislain tai kansalaisuuslain mukaisen asian käsittelyssä.

Ulkomaalaislakiehdotuksen 148 §:n 1 momentin 4 kohdan nojalla ulkomaalainen voidaan käännättää, jos hän on lyhyen Suomessa oleskelunsa aikana saattanut itsensä kykenemättömäksi huolehtimaan itsestään. Jos ulkomaalainen lyhyen Suomessa oleskelun aikana, esimerkiksi turistina oleskellessaan, joutuu turvautumaan yhteiskunnan apuun toimeentulotuen avulla toimeentulonsa turvaamiseksi, hänen katsotaan saattaneen itsensä kykenemättömäksi huolehtimaan itsestään. Kun ulkomaalaiselle haetaan perhesiteen perusteella oleskelulupaa, turvattu toimeentulo on edellytys oleskeluluvan myöntämiseksi eräissä tapauksissa. Tällöinkin tarkoitetaan sitä, että toimeentulon tulee perheenkokoajan kohdalla olla turvattu muulla tavoin kuin siten, että toimeentulotuki muodostaisi edes osaa toimeentulosta. Myös ulkomaalaisen opiskelijan toimeentulon tulee olla turvattu siten, ettei apu tule yhteiskunnalta esimerkiksi toimeentulotukena.

Euroopan unionin kansalaisen ja häneen rinnastettavan tai hänen perheenjäsenensä toimeentulon tulee niin ikään olla turvattu siten, että hän ei turvaudu vastaanottavan valtion sosiaalihuoltojärjestelmään tullakseen toimeen. Oleskeluoikeuden rekisteröinnin tai perheenjäsenen ja muun omaisen oleskelulupakortin myöntämisen edellytys on, että henkilöllä on riittävät varat (ulkomaalaislakiehdotuksen 159 §:n 1 momentin 2 kohta sekä 161 §:n 1 ja 2 momentti), ja toisaalta tällainen henkilö on käännytettävissä ulkomaalaislakiehdotuksen 167 §:n 1 momentin 2 koh-

dankin, jos hän on pian maahantulon jälkeen joutunut turvautumaan toimeentulotuesta annetussa laissa (1412/1997) säädettyyn toimeentulotukeen tai muihin siihen rinnastettaviin etuuksiin häneltä edellytettyjen riittävien varojen puuttumisen takia. Näistä syistä kunnan sosiaaliviranomaisenkin tulisi olla lainkohdassa mainittu tietolähde, josta rekisterinpitäjillä on oikeus saada salassapitosäätöjen estämättä ulkomaalaisrekisteriä varten tietoja.

Momentin 7 kohtaa muutettaisiin siten, että siitä poistettaisiin maininta maahantuloikielloista muilta Pohjoismailta saatavista tiedoista. Koska Suomessa ja muissa Pohjoismaissa sovelletaan nykyään Schengenin sääntöä, tietoja muiden Pohjoismaiden kansallisista maahantuloikielloista ei enää pyydetä, vaan toimitaan Schengen-tietojärjestelmässä. Momentin 7 kohdan ehdotetun sanamuodon mukaan rekisterinpitäjällä olisi oikeus saada tietoja kansallisesta Schengen-tietojärjestelmästä tarkastusten asteittaisesta lakkauttamisesta yhteisillä rajoilla Benelux-taloustalouden, Saksan liittotasavallan ja Ranskan tasavallan hallitusten välillä tehdyn Schengenin sopimuksen soveltamisesta tehdyn yleissopimuksen (SopS 23/2001) 96 artiklassa määrättyihin tarkoituksiin. Henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain (761/2003) 31 §:ssä määritellään kansallinen Schengen-tietojärjestelmä, ja lain 36 §:ssä on säännökset tietojen luovuttamisesta tietojärjestelmästä.

Momentin 8 kohtaa täsmennettäisiin niin, että se vastaisi ulkomaalaislakiehdotuksen 63 §:ää. Pykälän mukaan Ulkomaalaisvirasto tai kihlakunnan poliisilaitos voi hankkia perhesiteen perusteella tehdystä oleskelulupahakemuksesta lausunnon perheenkokoajan kotitai asuinpaikkakunnan sosiaaliviranomaiselta tai terveydenhuoltoviranomaiselta. Lausuntoa voi pyytää perheenkokoajan sosiaalisesta tai terveydellisestä tilanteesta, jos perheenkokoaja on ilman huoltajaa tullut alaikäinen tai jos hakija on ydinperheen ulkopuolinen muu omainen taikka jos lausunnon pyytämiseen on muu perheen tilanteen selvittämiseen liittyvä erityinen syy.

Momenttiin lisättäisiin uusi 9 kohta, jossa säädettäisiin tietojen saannista veroviranomaisilta. Kohta perustuu kansalaisuuslain

48 §:ään, jossa säädetään Ulkomaalaisviraston oikeudesta saada tietoja rekistereistä. Pykälän mukaan Ulkomaalaisvirastolla on sille laissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi oikeus salassapitosäätöjen estämättä saada maksutta tietoja, jotka ovat välttämättömiä Suomen kansalaisuuden saamisen, säilyttämisen, menettämisen ja siitä vapautumisen edellytysten selvittämiseksi sekä kansalaisuusaseman määrittämiseksi. Kyseisen pykälän 1 momentin 3 kohdan mukaan Ulkomaalaisvirastolla on oikeus saada verohallinnon tietojärjestelmistä verovelvollisen tuloja ja varallisuutta koskevia tietoja sekä muita verotustietoja.

Pykälän 2 momentin loppuun lisättäisiin maininta siitä, että 1 momentissa tarkoitettuja tietoja voidaan luovuttaa, kun on selvitetty tietojen suojaus henkilötietolain 32 §:n 1 momentissa tarkoitettulla tavalla. Perustuslakivaliokunta on lausunnossaan (PeVL 51/2002 vp) käsitellyt tietojen luovuttamista, teknisen käyttöyhteyden avulla. Valiokunnan kannan mukaan ennen teknisen käyttöyhteyden avaamista tietoja pyytävän on esitettävä selvitys siitä, että tietojen suojauksesta huolehditaan asianmukaisesti. Tämän vaatimuksen on ilmentävä laista.

9 §. *Tietojen poistaminen rekisteristä.* Pykälässä säädetään tietojen säilyttämisestä ja poistamisesta rekisteristä. Pykälän 1 momentista ehdotetaan poistettavaksi maininta työluvasta, koska ulkomaalaislakiehdotuksen mukaan työlupa muuttuu työntekijän oleskeluluvaksi, joka on yksi oleskeluluvan muoto. Momenttiin lisättäisiin maininta oleskeluoikeuden rekisteröintiä koskevan tiedon poistamisesta.

3 luku. **Ulkomaalaisrekisterin tietojen luovutus ja salassapito**

10 §. *Tietojen luovuttaminen rekisteristä.* Pykälä sisältää säännökset ulkomaalaisrekisteriin talletettujen tietojen säännönmukaisesti luovuttamisesta muille viranomaisille. Pykälän 1 momentin 1 kohtaan ehdotetaan tehtäväksi ulkomaalaislakiehdotuksesta johtuvat tekniset sanamuodon muutokset. Kohdasta poistetaan maininta työluvasta, ja turvapaikkaa koskeva hakemus muutetaan kansainvälistä suojelua koskevaksi hakemukseksi.

Pykälän 1 momentin *8 kohtaa* muutettaisiin lakiteknisistä syistä uusien kohtien lisäämisen vuoksi.

Voimassa olevan momentin *9 kohdan* mukaan tietoja saa luovuttaa asianomaiselle ministeriölle avioliiton esteiden tutkimista varten. Säännös ehdotetaan poistettavaksi. Muutos perustuu 1 päivänä maaliskuuta 2002 voimaan tulleeseen valtioneuvoston asetukseen avioliittoasetuksen muuttamisesta (139/2002), jolla poistettiin oikeusministeriön toimivalta antaa niin sanottuja korvaavia todistuksia avioliiton esteiden tutkintaa varten. Avioliiton esteiden tutkinta on avioliittolain (411/1987) 10 §:n mukaan maistraatin tehtävä. Avioliiton esteet voi tutkia myös evankelis-luterilaisen kirkon tai ortodoksisen kirkkokunnan seurakunta, jonka jäseniä kihlakumppanit ovat tai toinen heistä on. Avioliiton esteiden tutkija voi avioliittoasetuksen (820/1987) 2 §:n 2 momentin mukaan pyytää tarvittaessa ulkoasiainministeriön tai Ulkomaalaisviraston lausunnon selvityksen luotettavuuteen ja riittävyteen vaikuttavista seikoista.

Momentin *9 kohtaan* ehdotetun uuden säännöksen mukaan työsuojeluviranomainen voisi saada ulkomaalaisrekisteristä tietoja työntekijän työsuhteen ehtojen ja työntekooikeuden valvontaa varten. Työsuojeluviranomaisen valvontatehtävästä ja valvontamennettelystä on säädetty työsuojelun valvonnasta ja muutoksenhausta työsuojeluasioissa annetussa laissa (131/1973) sekä työsuojelun valvonnasta annetussa asetuksessa (954/1973). Ulkomaalaislakia uudistettaessa työsuhde- ja työlupavalvonnan tehostamiseen pyritään lisäämällä työsuojeluviranomaisen oikeuksia ja mahdollisuuksia valvoa myös työntekijän oleskeluluvan olemassaoloa. Toinen vaihtoehto voisi olla työsuojeluviranomaisen kirjaaminen 3 §:ään rekisterinpitäjäksi, jolloin työvoimatoimiston ja työsuojelupiirin välinen lausuntoasiointi työsuhteen ehtoja koskevissa asioissa voitaisiin kokonaisuudessaan hoitaa rekisterissä eikä postitse. Koska työsuojeluviranomaisen lausunnot eivät ole olleet pakollisia eikä toiminta muutoinkaan luonteeltaan säännönmukaista, on tässä vaiheessa katsottu riittäväksi, että työsuojeluviranomaisella olisi oikeus saada tietoja ulkomaalaisrekisteristä, eikä työsuojelu-

viranomaista kirjattaisi lakiin rekisterinpitäjäksi.

Momenttiin lisättäisiin uusi *10 kohta*, jossa säädettäisiin hätäkeskuslaitoksen tiedonsaantioikeudesta. Lisäys perustuu hätäkeskuslain (157/2000) 8 §:n 1 momentin 3 kohdan säännökseen, jonka mukaan hätäkeskuslaitoksen henkilöstöön kuuluvalla on oikeus saada Ulkomaalaisviraston tietojärjestelmistä ulkomaalaislaissa tarkoitettujen asioiden käsitelyssä ja lain noudattamisen valvonnassa tarvittavia tietoja.

Pykälän *2 momenttiin* ehdotetaan lisättäväksi maininta henkilötietolain 32 §:n mukaisesta tietojen suojauksen selvittämisestä. Perustelut ovat samat kuin edellä 8 §:n 2 momentin kohdalla.

2. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan samaan aikaan kuin uusi ulkomaalaislaki.

Ulkomaalaislaki on sitä koskevassa hallituksen esityksessä ehdotettu tulemaan voimaan 1 päivänä toukokuuta 2004.

3. Säättämijärjestys

Perustuslain 10 §:n 1 momentin mukaan jokaisen yksityiselämä on turvattu. Lisäksi tämän perustuslainkohdan mukaan henkilötietojen suojasta säädetään tarkemmin lailla. Eduskunnan perustuslakivaliokunta on hallitusmuodon 8 §:n 1 momentin (sittemmin perustuslain 10 §:n 1 momentti) säännöksiä arvioidessaan korostanut yleisesti lain yksityiskohtaisten säännösten täsmällisyyden tärkeyttä. Perustuslain lakiviittaus henkilötietojen suojasta edellyttää perusoikeusuudistuksen tarkoituksen mukaisesti lainsäätäjän säätävän tästä oikeudesta, mutta perustuslaki jättää sääntelyn yksityiskohdat lainsäätäjän harkintaan. Perustuslakivaliokunnan mukaan (PeVL 14/2002 vp) lainsäätäjän harkintaa sitoo se, että henkilötietojen suojan kannalta tärkeitä sääntelykohteita rekisteröinnissä valiokunnan tulkintakäytännön mukaan ovat ainakin rekisteröinnin tavoite, rekisteröitävien henkilötietojen sisältö, niiden sallitut käyttötarkoitukset mukaan luettuna tietojen luovutettavuus sekä tietojen säilytysaika henkilörekistereissä ja rekisteröidyn oikeusturva.

Näiden seikkojen sääntelyn lain tasolla tulee lisäksi olla kattavaa ja yksityiskohtaista (PeVL 25/1998 vp). Valiokunta on sittemmin todennut lailla säätämisen vaatimuksen ulottuvan myös mahdollisuuteen luovuttaa henkilötietoja teknisen käyttöyhteyden avulla (PeVL 12/2002 vp).

Ulkomaalaisrekisteristä annettu laki on tullut voimaan 1 päivänä tammikuuta 1998 ja valmisteltu hallitusmuodon 8 §:n ollessa jo voimassa. Lakia hyväksyttäessä on otettu huomioon perustuslain 10 §:n vaatimukset. Esitys ei sisällä muutoksia ulkomaalaisrekisteristä annetun lain perusrakenteisiin. Lakiin ehdotetaan tehtäviksi lähinnä muutoksia, jotka liittyvät viranomaisten uusiin tehtäviin ja rekisterinpidon uusiin tarpeisiin.

Ulkomaalaisrekisteristä annetun lain 8 §:n johdantokappaletta ehdotetaan täsmennettäväksi siten, että rekisterinpitäjällä olisi oikeus saada ulkomaalaisrekisteriä varten vain sille laissa säädettyjä tehtäviä varten välttämättö-

miä tietoja. Ehdotuksella pyritään siihen, että tietojen saamista koskeva sääntely olisi perustuslain vaatimusten suhteen riittävän tarkkaa.

Ehdotuksen 8 §:n 2 momentissa ja 10 §:n 2 momentissa mahdollistetaan tietojen saaminen teknisen käyttöyhteyden avulla. Perustuslakivaliokunta on pitänyt tarpeellisena (esimerkiksi PeVL 14/2002 vp) laissa säädettyä, että tietoja pyytävä esittää ennen käyttöyhteyden avaamista selvityksen siitä, että tietojen suojauksesta huolehditaan asianmukaisesti. Edellä mainittuihin momentteihin ehdotetaan lisättäväksi tällainen säännös.

Edellä esitetyn perusteella on katsottava, että ehdotettu laki voidaan säätää tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

ulkomaalaisrekisteristä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan ulkomaalaisrekisteristä 19 päivänä joulukuuta 1997 annetun lain (1270/1997) 2 §:n 2 ja 3 momentti, 3 §:n 1 ja 3 momentti, 5 §:n 1 ja 2 momentti, 6 §:n 1 momentin 3 kohta, 7 §, 8 §:n 1 momentin johdantokappale ja 6—8 kohta sekä 2 momentti, 9 §:n 1 momentti sekä 10 §:n 1 momentin 1, 8 ja 9 kohta sekä 2 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 2 §:n 2 momentti ja 10 §:n 1 momentin 1 kohta laissa 183/2002, sekä

lisätään 2 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi mainitussa laissa 183/2002, uusi 4 momentti, 8 §:n 1 momenttiin uusi 9 kohta sekä 10 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on osaksi viimeksi mainitussa laissa, uusi 10 kohta seuraavasti:

2 §

Rekisterin pito ja käyttötarkoitus

Ulkomaalaisrekisteriä pidetään ja käytetään ulkomaalaisten maahantuloa ja maastalähtöä sekä oleskelua ja työntekoa koskevien asioiden käsittelyä, päätöksentekoa ja valvontaa varten, valtion turvallisuuden suojaamiseksi ja turvallisuusselvityksistä annetussa laissa (177/2002) tarkoitetun perusmuotoisen turvallisuusselvityksen ja laajan turvallisuusselvityksen tekemiseksi.

Ulkomaalaisrekisteriä pidetään lisäksi Suomen kansalaisuuden saamista, säilyttämistä ja menettämistä sekä kansalaisuusaseman määrittämistä koskevien asioiden käsittelyä ja päätöksentekoa varten.

Ulkomaalaisrekisterin tietoja voidaan käyttää tilastojen kokoamiseen kansallisten ja

kansainvälisten tarpeiden mukaan ottaen huomioon, mitä henkilötietolaissa (523/1999) säädetään henkilötietojen käsittelystä.

3 §

Rekisterinpitäjät

Ulkomaalaisrekisteriin kuuluvien hakemusasioiden osarekisterin, maahantulon ja maastalähdön valvonnan osarekisterin, kielitutkinto-osarekisterin sekä kansalaisuusasioiden osarekisterin päävastuullinen rekisterinpitäjä on Ulkomaalaisvirasto, joka vastaa myös näiden osarekisterien ylläpidosta.

Ulkomaalaisrekisteriä pitää ja käyttää myös poliisi, rajavartiolaitos, tullilaitos, työministeriö, työvoima- ja elinkeinokeskus, työvoimatoimisto, vankeinhoitoviranomainen ja vähemmistövaltuutettu.

5 §

Rekisterin henkilöllinen ulottuvuus

Ulkomaalaisrekisteriin saa kerätä ja tallettaa tietoja seuraavasti:

1) viisumiasioiden osarekisteriin niistä, jotka ovat hakeneet viisumia;

2) hakemusioiden osarekisteriin niistä, jotka ovat hakeneet oleskelulupaa taikka kielitutkinto-osarekisteriin niistä, jotka ovat suorittaneet ulkomaalaislain ( ) 48 §:ssä tarkoitetun kielitutkinnon tai osallistuneet kielitutkintoon;

3) hakemusioiden osarekisteriin niistä, joiden oleskeluoikeus rekisteröidään ulkomaalaislain nojalla;

4) hakemusioiden osarekisteriin niistä, jotka ovat hakeneet kansainvälistä suojelua taikka joiden ottamista Suomeen pakolaiskiintiössä tai humanitaarisen maahanmuuton perusteella selvitetään;

5) hakemusioiden osarekisteriin niistä, jotka ovat hakeneet muukalaispassia tai pakolaisen matkustusasiakirjaa taikka joille Suomen viranomainen on antanut maasta poistamisen toimeenpanoa varten yksisuuntaisen matkustusasiakirjan.

Kansalaisuusasioiden osarekisteriin saa kerätä ja tallettaa tietoja niistä, jotka ovat hakeneet Suomen kansalaisuutta tai Suomen kansalaisuuden säilyttämistä taikka vapautumista Suomen kansalaisuudesta tai tehneet ilmoituksen Suomen kansalaisuuden saamiseksi, menettäneet Suomen kansalaisuuden tai joiden kansalaisuusasema on määritetty taikka pyritty määrittämään.

6 §

Arkaluonteisten henkilötietojen tallettaminen

Ulkomaalaisrekisteriin talletetaan maahan-tulon, maastalähdön ja maassa oleskelun valvontaa sekä Suomen kansalaisuutta koskevaa päätöksentekoa varten tiedot henkilöistä:

3) jotka ovat ryhtyneet taikka joiden voidaan aikaisemman toimintansa perusteella tai

muutoin perustellusta syystä epäillä ryhtyvän Suomessa kansallista turvallisuutta tai Suomen suhteita vieraaseen valtioon vaarantavaan toimintaan, sekä teon viitetieto;

7 §

Tallettavat tiedot

Ulkomaalaisrekisteriin saa siltä osin kuin on tarpeen tallettaa 5 tai 6 §:ssä tarkoitetun henkilön tunnistetietoina asia- tai asiakasnumeron, nimet, valokuvan, DNA-testin lausunnon, sukupuolen, syntymäajan, -paikan ja -maan, henkilötunnuksen, kansalaisuus- ja kansallisuustiedot, ammatti-, koulutus- ja kielitaitotiedot, tiedot siviilisäädystä ja perhesuhteista, osoite- ja muut yhteystiedot sekä tiedot matkustusasiakirjoista ja ulkomaalaislain 96 §:n mukaisesta hakemusioiden vireilläoloa osoittavasta kortista.

Sen lisäksi mitä 1 momentissa säädetään, ulkomaalaisrekisteriin saa siltä osin kuin on tarpeen tallettaa:

1) 5 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitetusta hakemuksesta, ilmoituksesta tai tiedustelusta ilmenevät tiedot haetusta luvasta tai asiasta, maassa oleskelun ja matkan tarkoituksesta ja kestosta sekä matkareitistä, maahantulon ja maastalähdön ajankohdasta ja paikasta sekä tiedot työnantajista ja ulkomaalaislain 73 §:n 1 momentissa tarkoitetut työntekijän oleskelulupaun liitettävät tiedot;

2) tiedot 5 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen asioiden käsittelystä, niihin liittyvistä selvityksistä, lausunnoista, asian ratkaisusta ja päätöksen perusteista, asian raukeamisesta sekä muutoksenhausta;

3) 5 §:n 3 momentissa tarkoitettujen perheenjäsenten ja vastaanottajien henkilö- ja yhteystiedot.

8 §

Ulkopuoliset tietolähteet

Rekisterinpitäjällä on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada ulkomaalaisrekis-

teriä varten sille laissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi välttämättömiä tietoja seuraavasti:

6) Kansaneläkelaitokselta ja kunnan sosiaaliviranomaiselta ulkomaalaisen sosiaaliturvaan liittyvässä päätöksenteossa ja valvonnassa saatuja tietoja, joilla saattaa olla merkitystä henkilön ulkomaalaislain tai kansalaisuuslain (359/2003) mukaisen asian käsitelyssä;

7) henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain (761/2003) 31 §:ssä tarkoitetusta kansallisesta Schengen-tietojärjestelmästä tietoja tarkastusten asteittaisesta lakkauttamisesta yhteisillä rajoilla Benelux-talousliiton valtioiden, Saksan liittotasavallan ja Ranskan tasavallan hallitusten välillä tehdyn Schengenin sopimuksen soveltamisesta tehdyn yleissopimuksen (SopS 23/2001) 96 artiklassa määrättyihin tarkoituksiin;

8) sosiaaliviranomaiselta tai terveydenhuoltoviranomaiselta perhesiteen perusteella tehtyä oleskelulupahakemusta varten ulkomaalaislain 63 §:n mukaisesti tiedot perheenkokoajan sosiaalisesta ja terveydellisestä tilanteesta;

9) veroviranomaiselta verovelvollisen tuloja ja varallisuutta koskevia tietoja sekä muita verotustietoja Suomen kansalaisuuden saamisen tai siitä vapautumisen edellytysten selvittämiseksi.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuja tietoja voidaan luovuttaa, siten kuin rekisterinpitäjän kanssa sovitaan, myös konekielisessä muodossa tai teknisen käyttöyhteyden avulla, kun on selvitetty tietojen suojaaminen henkilötietolain 32 §:n 1 momentissa tarkoitettulla tavalla.

9 §

Tietojen poistaminen rekisteristä

Henkilön tiedot poistetaan ulkomaalaisrekisteristä kokonaan vuoden kuluttua siitä, kun hän on saanut Suomen kansalaisuuden tai kuollut. Tiedot viisumista, oleskeluluvasta ja oleskeluoikeuden rekisteröinnistä sekä myönnetystä matkustusasiakirjasta poistetaan

viiden vuoden kuluttua viimeisestä tiedon merkitsemisestä, jos viisumin, oleskeluluvan, oleskeluoikeuden tai asiakirjan voimassaolo on päättynyt. Maahantulokieltoon määrättyjen henkilöiden tiedot poistetaan yhden vuoden kuluttua siitä, kun maahantulokiellon voimassaolo on päättynyt. Karkotus- ja käännytystiedot poistetaan viiden vuoden kuluttua päätöksen tekemisestä. Poistetut tiedot arkistoidaan.

10 §

Tietojen luovuttaminen rekisteristä

Sen lisäksi, mitä muualla laissa säädetään taikka Suomea sitovissa kansainvälisissä sopimuksissa määrätään, ulkomaalaisrekisteristä saa salassapitosäännösten estämättä ja siinä määrin kuin se vastaanottavan viranomaisen lakisääteisten tehtävien suorittamiseksi on tarpeen luovuttaa tietoja:

1) puolustusvoimille turvallisuus- ja valvontatehtäviä varten viisumia ja oleskelulupaa sekä kansainvälistä suojelua koskevista hakemuksista ja hakemuksiin annetuista päätöksistä sekä oleskeluoikeuden rekisteröinneistä ja henkilön kansalaisuustiedoista asevelvollisuuslaissa (452/1950) tarkoitettujen asevelvollisuusasiain käsittelyä varten;

8) vankeinhoitoviranomaiselle vankilaan otetun ulkomaalaisen oleskeluluvasta, käännyttämis- tai karkottamispäätöksestä ja niiden täytäntöönpanosta sekä maahantulokiellosta ja sen pituudesta rangaistusten täytäntöönpanoa varten;

9) työsuojeluviranomaiselle ulkomaalaisen työntekijän työsuhteen ehtojen ja työntekijäoikeuden valvontaa varten;

10) hätäkeskuslaitokselle hätäkeskuslain (157/2000) 8 §:n 1 momentin 3 kohdan perusteella hätäkeskukselle laissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuja tietoja voidaan luovuttaa myös konekielisessä muodossa tai teknisen käyttöyhteyden avulla. Ennen tietojen luovuttamista teknisen käyttöyhteyden avulla on tietoja pyytävän esitettävä

selvitys tietojen suojaamisesta henkilötietolain 32 §:n 1 momentissa tarkoitetulla tavalla. Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

_____

Helsingissä 27 päivänä helmikuuta 2004

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Sisäasiainministeri *Kari Rajamäki*

Laki

ulkomaalaisrekisteristä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ulkomaalaisrekisteristä 19 päivänä joulukuuta 1997 annetun lain (1270/1997) 2 §:n 2 ja 3 momentti, 3 §:n 1 ja 3 momentti, 5 §:n 1 ja 2 momentti, 6 §:n 1 momentin 3 kohta, 7 §, 8 §:n 1 momentin johdantokappale ja 6—8 kohta sekä 2 momentti, 9 §:n 1 momentti sekä 10 §:n 1 momentin 1, 8 ja 9 kohta sekä 2 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 2 §:n 2 momentti ja 10 §:n 1 momentin 1 kohta laissa 183/2002, sekä

lisätään 2 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi mainitussa laissa 183/2002, uusi 4 momentti, 8 §:n 1 momenttiin uusi 9 kohta sekä 10 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on osaksi viimeksi mainitussa laissa, uusi 10 kohta seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

2 §

Rekisterin pito ja käyttötarkoitus

Ulkomaalaisrekisteriä pidetään ja käytetään ulkomaalaisten maahantuloa, maassa oleskelua ja työntekoa koskevien asioiden päätöksentekoa sekä maahantulon ja maastalähdön valvontaa varten, valtion turvallisuuden suojaamiseksi ja turvallisuusselvityksistä annetussa laissa (177/2002) tarkoitetun perusmuotoisen turvallisuusselvityksen ja laajan turvallisuusselvityksen tekemiseksi.

Ulkomaalaisrekisteriä pidetään lisäksi Suomen kansalaisuutta koskevia asioita ja niitä koskevaa päätöksentekoa varten.

Ulkomaalaisrekisteriä pidetään ja käytetään ulkomaalaisten maahantuloa ja maastalähtöä sekä oleskelua ja työntekoa koskevien asioiden käsittelyä, päätöksentekoa ja valvontaa varten, valtion turvallisuuden suojaamiseksi ja turvallisuusselvityksistä annetussa laissa (177/2002) tarkoitetun perusmuotoisen turvallisuusselvityksen ja laajan turvallisuusselvityksen tekemiseksi.

Ulkomaalaisrekisteriä pidetään lisäksi Suomen kansalaisuuden saamista, säilyttämistä ja menettämistä sekä kansalaisuusaseman määrittämistä koskevien asioiden käsittelyä ja päätöksentekoa varten.

Ulkomaalaisrekisterin tietoja voidaan käyttää tilastojen kokoamiseen kansallisten ja kansainvälisten tarpeiden mukaan ottaen huomioon, mitä henkilötietolaissa (523/1999) säädetään henkilötietojen käsittelystä.

3 §

Rekisterinpitäjät

Ulkomaalaisrekisteriin kuuluvien hakemusioiden osarekisterin, maahantulon ja maastalähdön valvonnan osarekisterin sekä kansalaisuusasioiden osarekisterin päävastuullinen rekisterinpitäjä on ulkomaalaisvirasto, joka vastaa myös näiden osarekisterien ylläpidosta.

Ulkomaalaisrekisteriä pitää ja käyttää myös poliisi, rajavartiolaitos, tullilaitos ja työvoimaviranomainen.

5 §

Rekisterin henkilöllinen ulottuvuus

Ulkomaalaisrekisteriin saa kerätä ja tallettaa tietoja henkilöistä:

1) jotka ovat hakeneet viisumia, oleskelulupaa tai *työlupaa*;

2) jotka ovat hakeneet muukalaispassia tai pakolaisen matkustusasiakirjaa tai joille Suomen viranomainen on antanut karkottamisen toimeenpanoa varten yksisuuntaisen matkustusasiakirjan; *sekä*

3) jotka ovat hakeneet turvapaikkaa tai joiden ottamista Suomeen pakolaisina, suojelun tarpeessa olevina tai humanitaarisista syistä selvitetään.

(ks. 2 kohta)

Kansalaisuusasioiden osarekisteriin saa kerätä ja tallettaa tietoja henkilöistä, jotka ovat hakeneet Suomen kansalaisuutta, Suo-

3 §

Rekisterinpitäjät

Ulkomaalaisrekisteriin kuuluvien hakemusioiden osarekisterin, maahantulon ja maastalähdön valvonnan osarekisterin, *kielitutkinto-osarekisterin* sekä kansalaisuusasioiden osarekisterin päävastuullinen rekisterinpitäjä on Ulkomaalaisvirasto, joka vastaa myös näiden osarekisterien ylläpidosta.

Ulkomaalaisrekisteriä pitää ja käyttää myös poliisi, rajavartiolaitos, tullilaitos, *työministeriö, työvoima- ja elinkeinokeskus, työvoimatoimisto, vankeinhoitoviranomainen ja vähemmistövaltuutettu.*

5 §

Rekisterin henkilöllinen ulottuvuus

Ulkomaalaisrekisteriin saa kerätä ja tallettaa tietoja seuraavasti:

1) *viisumiasioiden osarekisteriin niistä*, jotka ovat hakeneet viisumia;

2) *hakemusioiden osarekisteriin niistä*, jotka ovat hakeneet oleskelulupaa *taikka kielitutkinto-osarekisteriin niistä, jotka ovat suorittaneet ulkomaalaislain ( ) 48 §:ssä tarkoitettun kielitutkinnon tai osallistuneet kielitutkintoon*;

3) *hakemusioiden osarekisteriin niistä, joiden oleskeluoikeus rekisteröidään ulkomaalaislain nojalla*;

4) *hakemusioiden osarekisteriin niistä*, jotka ovat hakeneet *kansainvälistä suojelua* *taikka joiden ottamista Suomeen pakolaiskiintiössä tai humanitaarisen maahanmuuton perusteella selvitetään*;

5) *hakemusioiden osarekisteriin niistä*, jotka ovat hakeneet muukalaispassia tai pakolaisen matkustusasiakirjaa *taikka joille Suomen viranomainen on antanut maasta poistamisen toimeenpanoa varten yksisuuntaisen matkustusasiakirjan.*

Kansalaisuusasioiden osarekisteriin saa kerätä ja tallettaa tietoja niistä, jotka ovat hakeneet Suomen kansalaisuutta *tai Suo-*

men kansalaisuuden säilyttämistä tai vapautumista Suomen kansalaisuudesta taikka tehneet ilmoituksen Suomen kansalaisuuden saamiseksi, menettäneet Suomen kansalaisuuden tai tiedustelleet, minkä valtion kansalaisina heitä on Suomessa pidettävä.

men kansalaisuuden säilyttämistä taikka vapautumista Suomen kansalaisuudesta tai tehneet ilmoituksen Suomen kansalaisuuden saamiseksi, menettäneet Suomen kansalaisuuden tai joiden kansalaisuusasema on määritetty taikka pyritty määrittämään.

6 §

Arkaluonteisten henkilötietojen tallettaminen

Ulkomaalaisrekisteriin talletetaan maahantulon, maastalähdön ja maassa oleskelun valvontaa sekä Suomen kansalaisuutta koskevaa päätöksentekoa varten tiedot henkilöistä:

3) joiden voidaan aikaisemman toimintansa perusteella tai muutoin perustellusti olettaa ryhtyvän Suomessa *sabotaasiin, vakoiluun, laittomaan tiedustelutoimintaan* tai Suomen suhteita vieraaseen valtioon vaarantavaan toimintaan, ja teon viitetieto;

6 §

Arkaluonteisten henkilötietojen tallettaminen

Ulkomaalaisrekisteriin talletetaan maahantulon, maastalähdön ja maassa oleskelun valvontaa sekä Suomen kansalaisuutta koskevaa päätöksentekoa varten tiedot henkilöistä:

3) jotka ovat *ryhtyneet taikka* joiden voidaan aikaisemman toimintansa perusteella tai muutoin *perustellusta syystä epäillä* ryhtyvän Suomessa *kansallista turvallisuutta* tai Suomen suhteita vieraaseen valtioon vaarantavaan toimintaan, *sekä* teon viitetieto;

7 §

Talletettavat tiedot

Ulkomaalaisrekisteriin saa siltä osin kuin on tarpeen tallettaa 5 ja 6 §:ssä tarkoitetun henkilön tunnistetietoina asia- tai asiakasnumeron, nimet, valokuvan, sukupuolen, syntymäajan, -paikan ja -maan, henkilötunnuksen, kansalaisuus- ja kansallisuustiedot, ammatti-, koulutus- ja kielitaitotiedot, siviilisäädyn ja perhesuhteet, osoite- ja muut yhteystiedot sekä matkustusasiakirjaa ja henkilölle aikaisemmin myönnettyjä *ulkomaalaisissa tarkoitettuja lupia* koskevat tiedot. Lisäksi saa siltä osin kuin on tarpeen tallettaa:

7 §

Talletettavat tiedot

Ulkomaalaisrekisteriin saa siltä osin kuin on tarpeen tallettaa 5 tai 6 §:ssä tarkoitetun henkilön tunnistetietoina asia- tai asiakasnumeron, nimet, valokuvan, *DNA-testin lausunnon*, sukupuolen, syntymäajan, -paikan ja -maan, henkilötunnuksen, kansalaisuus- ja kansallisuustiedot, ammatti-, koulutus- ja kielitaitotiedot, *tiedot* siviilisäädystä ja perhesuhteista, osoite- ja muut yhteystiedot sekä tiedot matkustusasiakirjoista ja *ulkomaalaislain 96 §:n mukaisesta hakemusasian vireilläoloa osoittavasta kortista*.

Sen lisäksi mitä 1 momentissa säädetään, ulkomaalaisrekisteriin saa siltä osin kuin on tarpeen tallettaa:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1) edellä 5 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettua hakemuksesta, ilmoituksesta tai tiedustelusta ilmenevät tiedot haetusta luvasta tai asiasta, maassa oleskelun ja matkan tarkoituksesta ja kestosta sekä tiedot työnantajista ja *työsuhteen ehdoista* sekä lisäksi tiedot matkareitistä;

2) tiedot 5 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen asioiden käsittelystä, niihin liittyvistä selvityksistä, lausunnoista, asian ratkaisusta ja päätöksen perusteista; sekä

3) edellä 5 §:n 3 momentissa tarkoitettujen perheenjäsenten ja vastaanottajien henkilö ja yhteystiedot.

8 §

Ulkopuoliset tietolähteet

Rekisterinpitäjillä on oikeus saada salassapitosäännösten estämättä ulkomaalaisrekisteriä varten tietoja seuraavasti:

6) kansaneläkelaitokselta ulkomaalaisen sosiaaliturvaan liittyvässä päätöksenteossa ja valvonnassa saatuja tietoja, joilla saattaa olla merkitystä henkilön ulkomaalaislain (378/1991) tai kansalaisuuslain (401/1968) mukaisen asian käsittelyssä;

7) muilta Pohjoismailta tiedot henkilön maahantulokielloista; sekä

8) sosiaaliviranomaiselta kansalaisuushakemusta varten tiedot siitä, onko hakijan ja hänen perheensä toimeentulo katsottava turvatuksi sekä muut tiedossa olevat seikat, jotka saattavat vaikuttaa asian ratkaisuun.

1) 5 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettua hakemuksesta, ilmoituksesta tai tiedustelusta ilmenevät tiedot haetusta luvasta tai asiasta, maassa oleskelun ja matkan tarkoituksesta ja kestosta sekä matkareitistä, *maahantulon ja maastalähdön ajankohdasta* ja paikasta sekä tiedot työnantajista ja *ulkomaalaislain 73 §:n 1 momentissa tarkoitettujen työntekijän oleskelulupaan liitettävät tiedot*;

2) tiedot 5 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen asioiden käsittelystä, niihin liittyvistä selvityksistä, lausunnoista, asian ratkaisusta ja päätöksen perusteista, *asian raukeamisesta sekä muutoksenhausta*;

3) 5 §:n 3 momentissa tarkoitettujen perheenjäsenten ja vastaanottajien henkilö- ja yhteystiedot.

8 §

Ulkopuoliset tietolähteet

Rekisterinpitäjällä on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada ulkomaalaisrekisteriä varten *sille laissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi välttämättömiä* tietoja seuraavasti:

6) Kansaneläkelaitokselta ja *kunnan sosiaaliviranomaiselta* ulkomaalaisen sosiaaliturvaan liittyvässä päätöksenteossa ja valvonnassa saatuja tietoja, joilla saattaa olla merkitystä henkilön ulkomaalaislain tai kansalaisuuslain (359/2003) mukaisen asian käsittelyssä;

7) henkilötietojen käsittelystä *poliisitoimessa annetun lain (761/2003) 31 §:ssä tarkoitettua kansallisesta Schengen-tietojärjestelmästä* tietoja tarkastusten asteittaisesta lakkauttamisesta yhteisillä rajoilla *Benelux-talousliiton valtioiden, Saksan liittotasavallan ja Ranskan tasavallan hallitusten välillä tehdyn Schengenin sopimuksen soveltamisesta tehdyn yleissopimuksen (SopS 23/2001) 96 artiklassa määrättyihin tarkoituksiin*;

8) sosiaaliviranomaiselta tai terveydenhuoltoviranomaiselta *perhesiteen perusteella tehtyä oleskelulupahakemusta varten ulkomaalaislain 63 §:n mukaisesti tiedot perheenkokoajan sosiaalisesta ja terveydellisestä tilanteesta*;

Edellä 1 momentissa tarkoitettuja tietoja voidaan luovuttaa, siten kuin *asianomaisen* rekisterinpitäjän kanssa sovitaan, myös konekielisessä muodossa tai teknisen käyttöyhteyden avulla.

9 §

Tietojen poistaminen rekisteristä

Ulkomaalaisrekisteristä henkilön tiedot poistetaan kokonaan vuoden kuluttua siitä, kun hän on saanut Suomen kansalaisuuden tai kuollut. Viisumi-, oleskelulupa- ja *työlupatiedot* sekä tiedot myönnetystä matkustusasiakirjasta poistetaan viiden vuoden kuluttua viimeisestä tiedon merkitsemisestä, jos viisumin, luvan tai asiakirjan voimassaolo on päättynyt. Maahantulokieltoon määrättyjen henkilöiden tiedot poistetaan yhden vuoden kuluttua siitä, kun maahantulokielon voimassaolo on päättynyt. Karkotus- ja käännytystiedot poistetaan viiden vuoden kuluttua päätöksen tekemisestä. Poistetut tiedot arkistoidaan.

10 §

Tietojen luovuttaminen rekisteristä

Sen lisäksi, mitä muualla laissa säädetään taikka Suomea sitovissa kansainvälisissä sopimuksissa määrätään, ulkomaalaisrekisteristä saa salassapitosäännösten estämättä ja siinä määrin kuin se vastaanottavan viranomaisen lakisääteisten tehtävien suorittamiseksi on tarpeen luovuttaa tietoja:

1) puolustusvoimille viisumia, oleskelu- ja *työlupaa* sekä *turvapaikkaa* koskevista hakemuksista ja hakemuksiin annetuista päätöksistä turvallisuus- ja valvontatehtäviä varten sekä henkilön kansalaisuustiedoista

9) *veroviranomaiselta verovelvollisen tuloja ja varallisuutta koskevia tietoja sekä muita verotustietoja Suomen kansalaisuuden saamisen tai siitä vapautumisen edellytysten selvittämiseksi.*

Edellä 1 momentissa tarkoitettuja tietoja voidaan luovuttaa, siten kuin rekisterinpitäjän kanssa sovitaan, myös konekielisessä muodossa tai teknisen käyttöyhteyden avulla, *kun on selvitetty tietojen suojaaminen henkilötietolain 32 §:n 1 momentissa tarkoitulla tavalla.*

9 §

Tietojen poistaminen rekisteristä

Henkilön tiedot poistetaan ulkomaalaisrekisteristä kokonaan vuoden kuluttua siitä, kun hän on saanut Suomen kansalaisuuden tai kuollut. Tiedot viisumista, oleskeluluvasta ja *oleskeluoikeuden rekisteröinnistä* sekä myönnetystä matkustusasiakirjasta poistetaan viiden vuoden kuluttua viimeisestä tiedon merkitsemisestä, jos viisumin, *oleskeluluvan, oleskeluoikeuden* tai asiakirjan voimassaolo on päättynyt. Maahantulokieltoon määrättyjen henkilöiden tiedot poistetaan yhden vuoden kuluttua siitä, kun maahantulokiellon voimassaolo on päättynyt. Karkotus- ja käännytystiedot poistetaan viiden vuoden kuluttua päätöksen tekemisestä. Poistetut tiedot arkistoidaan.

10 §

Tietojen luovuttaminen rekisteristä

Sen lisäksi, mitä muualla laissa säädetään taikka Suomea sitovissa kansainvälisissä sopimuksissa määrätään, ulkomaalaisrekisteristä saa salassapitosäännösten estämättä ja siinä määrin kuin se vastaanottavan viranomaisen lakisääteisten tehtävien suorittamiseksi on tarpeen luovuttaa tietoja:

1) puolustusvoimille turvallisuus- ja valvontatehtäviä varten viisumia ja oleskelulupaa sekä *kansainvälistä suojelua* koskevista hakemuksista ja hakemuksiin annetuista päätöksistä *sekä oleskeluoikeuden rekiste-*

Voimassa oleva laki

Ehdotus

asevelvollisuuslaissa (452/1950) tarkoitettujen asevelvollisuusasiain käsittelyä varten;

röinneistä ja henkilön kansalaisuustiedoista asevelvollisuuslaissa (452/1950) tarkoitettujen asevelvollisuusasiain käsittelyä varten

8) vankeinhoitoviranomaiselle vankilaan otetun ulkomaalaisen oleskeluluvasta, käännättämis- tai karkottamispäätöksestä ja niiden täytäntöönpanosta sekä maahantulo-kiellosta ja sen pituudesta rangaistusten täytäntöönpanoa varten; *sekä*

8) vankeinhoitoviranomaiselle vankilaan otetun ulkomaalaisen oleskeluluvasta, käännättämis- tai karkottamispäätöksestä ja niiden täytäntöönpanosta sekä maahantulo-kiellosta ja sen pituudesta rangaistusten täytäntöönpanoa varten;

9) *asianomaiselle ministeriölle avioliiton esteiden tutkimista varten.*

9) *työsuojeluviranomaiselle ulkomaalaisen työntekijän työsuhteen ehtojen ja työnteko-oikeuden valvontaa varten;*

10) *häätäkeskuslaitokselle häätäkeskuslain (157/2000) 8 §:n 1 momentin 3 kohdan perusteella häätäkeskukselle laissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi.*

Edellä 1 momentissa tarkoitettuja tietoja voidaan luovuttaa myös konekielisessä muodossa tai teknisen käyttöyhteyden avulla.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuja tietoja voidaan luovuttaa myös konekielisessä muodossa tai teknisen käyttöyhteyden avulla. *Ennen tietojen luovuttamista teknisen käyttöyhteyden avulla on tietoja pyytävän esitettävä selvitys tietojen suojaamisesta henkilötietolain 32 §:n 1 momentissa tarkoitettulla tavalla.*

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .